

Naročnina: Za tuzemstvo z dostavo mesečno Din 5, četrtletno Din 15, polletno Din 30, celoletno Din 60; za inozemstvo Din 60 in poštnina posebej. — Oglasi po ceniku.

SOCIALIST

Izhaja vsak petek popoldne.
Nefrankirana in nepodpisana pisma se ne sprejemajo.
Sedež uredništva in uprave Ljubljana, Vidovdanska cesta št. 2, pritličje.

Glasilo Socialistične Stranke Jugoslavije

Štev. 4.

V Ljubljani, dne 23. januarja 1925.

Isto III.

Pred volitvami.

(Vlada se lomi. — Teror proti socialistom se nadaljuje. — Meščanska opozicija brez glave. — Vloga delavskega razreda.)

Ljubljana, 21. jan. 1925.

Radikali so mojstri v taktiki, čeprav je njihova politična taktika balkanska.

Da so zamogli dobiti volivno vlado v roke, so se zvezali s samostojnimi demokrati. Rabili so jih, da očvrste svojo moralno (bolje rečeno: nemoralno) pozicijo pri volitvah — in da rabijo samostalne demokrate za to, da ti prevzemo grehe nasilja in terorja na sebe.

Tako se je tudi zgodilo. Pašič je prepustil samostojnim demokratom „proste roke“ skoro v vseh prečanskih krajih. In ti so začeli izvajati svojo politiko proti političnim nasprotnikom, tako pač, kakor to znajo in razumejo. Ker ne gre z ljubeznijo, si mislijo demokrati, pa naj gre s silo.

Čim bližje pa je dan volitev in čim bolj čutijo radiakli, da bodo zopet najmočnejša stranka v bodočem parlamentu, tem bolj se odmikajo od Pribičeviča. Saj bo v novem parlamentu še več strank, ki bodo voljne iti v vlado z radikali! Kaj rabi Pašič Pribičeviča, če lahko dobi Korošca ali Spaha ali Davidoviča ali pa celo — kak nov Markov protokol z Radičem. Nazadnje pa so v rezervi še razni Šurmini, Drinkoviči in Lovrenkoviči.

In nove volitve nam že itak obetajo, če ne dajo volivci sedanji vladi večine!

Že danes se lomi P.P. vlada; lomi se ne vsled navala opozicije, niti ne vsled svoje nasilne politike, lomi se vsled volje radikalov, da si zasigurajo po volitvah vse karte za svoje roke.

Zaenkrat so si radikali izposodili Šurmina, da grize Pribičeviča ter Wilderja, češ, da sta ona odgovorna za vso nasilno politiko na Hrvaškem. In piše se, da bo Wilder moral še pred volitvami iz vlade, ker je baje on glavni krivec vseh političnih persekucij v prečanskih krajih, posebej pa na Hrvaškem.

Po volitvah pa bo Pašič našel še nekaj krivcev in Pribičevič-Zerjavovega vladanja bo konec.

I seveda, vsaka stvar samo „en raj“ trpi!

Med tem pa se vladin teror proti vsem protirežimskim strankam, posebej pa proti socialistom, nadaljuje na celi črti. Pisali smo že o tem, kako je policijski komisar aretirjal v Belju več naših sodrugov, med drugim tudi našega poslanca s. Divca. Sedaj se nam pa javlja iz Vel. Bečkereka, da je policija tamkaj zaprla ss. Čapljo in Klingerja.

Na drugem mestu poročamo, da nam je v soboto mariborska policija zaplenila „Volksstimmo“, našega urednika pa stavila pod obtožbo po § 1 zakona o zaščiti države, ki določa kot kazni — nič manj, nič več — smrtno kazen ali pa vsaj robitvo do 20 let. Ker pa to očitno še ni dovolj, ga tožijo še po § 104 svb. kaz. zakona!

Meščanska opozicija — klerikalci, Radičevci i. dr. — je v očigled vladnega terorja popolnoma izgubila glavo. V časopisju sicer kritizira vladne odredbe, ali med narodom si ne upa javno nastopati, očitno se boječ policije in žandarmerije. Poleg tega pa se klerikalci kr-

ševito trudijo, da bi preprečili vsak večji volivni uspeh Radičevcev v Sloveniji. Radiča in Prepeluha se bolj boje, ko Žerjava in Prebičeviča, vsa njihova agitacija med ljudstvom je naperjena proti „zavezniku“, samo pred javnostjo igrajo drugačno vlogo. Sicer pa je tudi jasno zakaj: samostojni demokrati oz. nacionalni blok ne more računati v Sloveniji na nikak uspeh. Radič in Prepeluh pa utegneta klerikalcem pobrati precej kroglic.

Radič in nekateri ostali voditelji njegove stranke so še vedno v zaporu. Karakteristično pa je dejstvo, da so od tega trenutka dalje zgubili vsak polet v agitaciji, odkar so voditelji zaprti. Za nas, ki gledamo vse politične dogodke iz višjega vidika, ne iz vidika dnevne politike, je to samo dokaz za našo staro trditev, da temelji vse Radičevstvo samo na demagogiji in da je bilo brez vsake ideje. Samo ideja je tista sila, ki se ukorenini v narod in ki vzdrži stranko žilavo in odporno tudi v slučaju političnih preganjanj.

Politika, ki zida samo na negativne elemente, nezadovoljnost, plemensko sovraštvo, ne more roditi nikdar trajnih uspehov. Zato bo Radičevstva hitro konec, kakor je tudi komunizem hitro skrahiral. In klerikalci, ki so bili enkrat res stranka programa, so danes na isti poti, ker je njihova politika demagoška, kakor Radičeva.

Mirno trdimo, da sta današnja vlada in pa meščanska opozicija ena druge vredna. Vlada nasilna, meščanska opozicija piškava...

Kje v svetu bi bile take „svobodne“ volitve mogoče, kot jih imamo sedaj v Jugoslaviji pod P.P. režimom, če bi meščanska opozicija bila resna, stvarna in programatična?

V takih politično žalostnih časih, ko se polasča širokih ljudskih mas politična apatija (brezbrižnost), ko ljudje — in opravičeno trde — saj je vse jedno, kaj volim, vsi so jednaki — je delavski razred poklican, da ozdravi politično življenje.

Po številu bi v naši državi delavski razred mogel biti eden najmočnejših faktorjev v političnem življenju. Iz statistike o socialnem zavarovanju vemo, da je v tej državi nad en milijon delavcev. V volivne številke preračunano bi moral imeti ta razred, če bi bil razredno zavezan, najmanj 25 odst. vseh glasov pri volitvah, to se pravi: od 315 poslancev bi moralo biti v našem parlamentu vsaj 80 delavskih zastopnikov.

Ali mislite, da bi to število ne bilo dovolj močno, da bi vse meščanske stranke nagnalo na to, da prenehajo z dosedanjo svojo politiko, da rešijo plemenske spore potom kompromisa in da se začno baviti z reševanjem gospodarskih in socialnih vprašanj?

Delavski razred pa je danes še razredno nezaveden in politično razdrobljen v več strank — večina delavstva pa je izven delavskega razrednega pokreta. Kaj je pri takem položaju naša naloga, naloga naše stranke, kot najizrazitejše prvobornice in predstavnice razrednega delavstva v državi: ali ni naša edina naloga, da porabimo tudi te volitve za politično šolanje delavstva, za propagando socializma, za raz-

širjenje našega programa in naših idej!

S takim volivnim delom in tako agitacijo izvršujemo delo, ki mora roditi trajne sadove za politično vzgojo delavca in malega kmeta. Opirajmo ljudstvu oči, kako pogubna je zanj današnja politika vseli meščanskih strank, pokažimo delavcu in malemu kmetu pot, po kateri si lahko poveča svoj politični vpliv in s tem izboljša življenje v državi — to naj bo naše glavno volivno delo!

Bodimo proroki, ki verujemo v končno zmago svoje ideje, bodimo

učitelji, ki spoznavamo pravilnost tega, kar učimo in nadajmo se trdno, da pride — morda preje, kot si mislimo — tudi tisti dan, ko se bo jugoslovansko delavstvo otreslo ideologije meščanskih strank, ko se bo prebudilo iz sedanjega mrtvila in ko bodo slovenski, hrvaški, srbski, nemški in madžarski delavci in mali kmetje tvorili eno mogočno politično fronto napram kapitalizmu v Jugoslaviji!

Pijonirsko delo za to pa vršimo že pri teh volitvah! Kdor je pogumen in samozavesten, postane gospodar sveta!

Pozdravljeni v naši sredi!

Konsolidacija delavskega pokreta naglo napreduje. Vsa Štajerska, razum par posameznikov, prodira v enotni volivni fronti. Tudi na Koroškem, v rdeči mežiški dolini, kjer sta ostali še dve »Naprejevi« podružnici, so glasovi o enotnem nastopu vedno glasnejši. Vedno bolj prodira zavest, da je enotnost nujno potrebna za izvojevanje politične moči. Posamezni zagrizenci skušajo ustaviti ta val. Skušajo se lagati, da zedinjenja mi nismo marali. Ali delavstvo je budno zasledovalo naše napore za dosego edinstva, zato so vsi naporji zaman, prikazati stvar drugačno, kakor je. Danes prinašamo dokaz, da se delavstvo zaveda potrebe enotnosti. Trboveljska organizacija SSJ, ki se je trudila na vso moč, da se edinstvo doseže, nam je poslala danes poročilo, da pristopa tudi v sestav naše zadinjene stranke.

Dopis se glasi:

Trbovlje. Člani kraj. pol. org. SSJ v Trbovljah, zbrani na svojem sestanku, dne 14. jan. 1925, sklenejo na podlagi izčrpane debate naslednjo resolucijo:

1. Z ozirom na politično situacijo in razdvojenost delavskega pokreta, stoji članstvo na stališču enotnega volivnega nastopa pri predstoječih državnoborskih volitvah, ki je izraženo s sklepi okrožnih, srezkih in oblastne konference, ne oziraje se na ono skupino, ki hoče še nadalje cepiti že itak dovolj razcepljen delavski socialistični pokret.

2. Današnji članski sestanek ugotavlja, da vodi ta način boja Bernotove skupine celokupni soc. delavski pokret v propast. Zato oni del delavstva, ki je prebil v boju z sovražniki del. pokreta bridko preizkušnjo, ne more nadalje sodelovati s to skupino, in se z današnjim dnem priključujemo celokupnemu soc. pokretu Jugoslavije v SSJ, ki je sestaven del socialistične internacionale.

Ta resolucija je bila sprejeta z ogromno večino proti 6 glasovom, vendar je naloga tudi onih šestih, ki so ostali v veliki manjšini, da se pokoravajo sklepom večine. S tem je storjen prvi korak k združeva-

nju in konsolidaciji delavskega pokreta v Trbovljah. Dovolj je že bratomornega boja, proletarijat želi boja z buržoazijo za svoje pravice ne pa s svojimi sotrpini.

Trbovlje, dne 14. jan. 1925.

Kraj. pol. org. SSJ v Trbovljah

I. Krušič, t. č. predsednik.

Trboveljska organizacija se je s tem sklepom postavila na čelo tistih organizacij, ki hočejo napraviti energičen konec infamni igri z delavskimi interesi in ki hočejo obenem s skupnim volivnim nastopom tudi organizacijsko edinstvo.

S tem korakom je pridoljena celoti delavskega pokreta in internacionalni nova močna postojanka v osrčju slovenskega delavskega revirja, ki je igral že pri porodu delavskega gibanja v Sloveniji eno najvažnejših vlog. Zavedali smo se, da se brez trboveljskih revirjev delavski pokret ne more ozdraviti. Zato se danes tem odkritosrčneje veselimo, ko pozdravljamo odlične borce za delavsko stvar v svoji sredi.

Naša stranka bo napram njim spolnila vse svoje obveznosti. Mi vzdržujemo še vedno naš predlog, naj se takoj po volitvah vrši skupen kongres naših in »Naprejevi« organizacij v svrhu organizatoričnega zedinjenja v SSJ.

Na ta predlog, ki smo ga stavili načelstvu »Naprejeve« stranke sicer nismo dobili niti odgovora, vendar smo pa dobili od mnogih »Naprejevi« organizacij poročilo, da se s tem predlogom strinjajo. Za ta kongres se bodo obračuni, vplačani načelstvu »Naprejeve« skupine, priznali tako, da bodo vse organizacije obdržale pridobljene članke pravice. Če pa katera teh organizacij noče več pošiljati svojih obračunov načelstvu sedaj za samostojno proglašene bivše »Naprejeve« skupine, naj jih pa pošlje našemu tajništvu, da ne izgubi članskih pravic SSJ.

Člani trboveljske organizacije, ki je prestopila v sestav naše stranke, obdržite seveda vse svoje stare članke pravice.

Pozdravljeni v naši sredi!

Pismo iz Prekmurja.

Volivno gibanje je zadnje dni stopilo v štadij volivnih shodov in sestankov, ki jih prirejajo skoro vse stranke. Nekateri z javnimi, drugi z zaupnimi in treji s stajnimi sestanki gredo po vaseh in vsak za sebe prepričujejo volivce z mogočimi in nemogočimi obljubami. Tako n. pr. pripoveduje radikalski kandidat dr. Strasser dobrim Prekmurcem, da bo njegova stranka osem dni pred

volivami odprla mejo na Madžarsko, če se s podpisom izjavijo, da bodo volili radikale. Ta gospod mora imeti jekleno vest, ki mu dopusti raznašati tako volivno farbarijo, volivci pa dober želodec, če to požirajo! No, mislimo, da so Prekmurci vsaj toliko pametni, kolikor so drugi trapasti!

Demokratje, ali „narodni blok“, kakor se sedaj nazivajo, so izdali vo-

livne letake v madžarščini. Mi, kot socialisti, se zaradi tega prav nič ne razburjamo, nasprotno, še prav nam je. Ampak vprašanje je, kaj bo k temu rekla „Orjuna“?! Tudi kandidati „narodnega bloka“ imajo vsak dan po več shodov in pravijo, da jim je uspeh že zagotovljen.

Klerikalci so poslali v Prekmurje znanega Žebota, ki prireja shode pri zaprtih durih; javno si namreč ne upajo nastopati, čeravno je drugače zelo korajžen. Zelo značilno za najmočnejšo stranko, da si ne upa javno povedati kaj hoče. Eh, kako bi pa mogel Žebot na javnih shodih nesramno obrekovati nasprotnike, kakor jih obrekuje na „zaupnih“ sestankih!?

Milijonar Hartner je seveda tudi mobiliziral svoje „korteše“, ki agitirajo za „Kišgazda part“ — stranka malih poljedelcev. Pravijo, da njegov mlin in žaga delata z vso paro in meljeta ter žagata kmetom za sedaj zastoj — račune bo Hortar šele po volitvah predložil! Govori se, da Hartner zaman — melje.

Radičevim agitatorjem je vsled režimskih odredb agitacija otežovana, ker so jim orožniki vedno za petami, ali jim sploh agitacijo preprečujejo. Zato se ne da niti približno spoznati, ali bo Radič tudi pri letošnjih volitvah dobil toliko glasov.

Naši zaupniki so tudi pridno na delu in hodijo od vasi v vas ter

razlagajo volivcem socialistični program, volivni in splošni, za katerega bo vsak, ki čuti, da je zatiran in izkoriščen, dne 8. februarja glasoval. Kljub vsem težočam, s katerimi se ima naša stranka, oz. njeni zaupniki v Prekmurju boriti, je opaziti med kmečkim proletarijatom veliko razpoloženje in navdušenje za socialistično stranko. To je pokazal tudi shod, ki ga je stranka priredila preteklo nedeljo v Kobilju, na željo tamšnjih naših zaupnikov. Udeležba je bila za tako majhno občino velika. Približno 130 volivcev je z zanimanjem poslušalo izvajanju govornika, ki je razlagal socialistični program in opisal protiljudsko politiko vseh meščanskih strank, od Radiča in Korošca, do Pašiča in Pribičeviča ter vseh, ki govorijo in pišejo o ljudskih koristih in potrebah samo v času volitev. Vsi navzoči so živahno odobravaljo poročilo, le enemu prevnetemu pristašu klerikalne stranke ni bilo prav, da je govornik pojasnil tudi delovanje in politiko klerikalcev. Ko je pa dotični videl, da se mu vsi smejejo, je umolknil in mirno poslušal nadaljnja izvajanja. Po shodu so se razdelili med volivce in zaupnike naši letaki in časopisje, ki jih bodo zaupniki ponesli v druge vasi in pridobil še druge, ki niso prišli na shod, da bodo volili socialistično, t. j. v deseto škrinjico!

kongres Bernotove struje proglasil svojo strujo za samostojno stranko spoznal, da v tej skupini ni prostora za delavca, ki ima internacijsko ariantacijo.

Tudi na kranjskem naš pokret ugodno napreduje in bo zlasti Ljubljana in ljubljanska okolica pokazala presenetljive uspehe.

Naša stranka je že dosedaj priredila okoli 200 volivnih shodov in sestankov, ki so se vsi brez izjeme lepo obnesli.

Naše nevzdržno prodiranje je pa začelo skrbeti že tudi meščanske stranke, ki se boje konsolidacije delavskega razreda, kakor hudič križa. Zato so že naperile svoj ogenj na nas in je pričakovati, da ga bodo zadnje dni še stopnjevale.

Borbo proti nam so začele tako kakor jo pač znajo. Ker se boje z nami odkritega programatičnega boja, zato so nas začeli dolžiti, da smo podkupljeni. Demokratični agitatorji govore okoli, da smo podkupljeni od črnih klerikalcev (v Ljubljani) in klerikalci nas pa dolže, da smo podkupljeni od demokratov. Vse to pa zato, da bi preprečili pohod in konsolidacijo delavskega razreda in da bi napravili zmehčnjava v naših vrstah.

Naj vedo, da jim vse skupaj ne bo nič pomagalo. Mi smo se odločili, da bomo zmagali in bomo zmagali! Če ne bo šlo z rokavicami bo šlo pa brez njih. Ali zmagali bomo!!

Številke naj govore.

Med mnogimi socialisti — posebno na Štajerskem — vlada mnenje, da socialisti zopet ne bomo dobili na Štajerskem nobenega poslanca, češ, zopet smo razcepjeni, čeprav je seveda socialistična skrinjica na Štajerskem le ena, **namreč 10., med tem, ko lista učitelja Möderndorferja ni socialistična, ampak samostojne Bernotove stranke, torej separatistična.**

Da zamorete sodrugi sploh premotriti voliv. položaj na Štajerskem, priobčimo izid volitev 1. 1923. v mariborsko-celjskem okrožju za vse srece za obe taktarne socialistične skupine, to je za Mariborsko (s. Golouh) in za »Naprejevo« (s. Koren):

	Maribor Golouh	Naprejevo Koren
Brežice	69	210
D. Lendava	46	77
Konjice	59	83
Laško	1893	467
Ljutomer	94	7
Maribor d. breg	1054	112
Maribor l. breg	1190	62
Mozirje	60	80
M. Sobota	73	154
Ormož	21	22
Prevalje	38	1262
Ptuj	410	146
Sl. Gradec	510	531
Celje	111	922
Šmarje	106	145
Skupaj	5734	4280

Kaj naj povejo te številke!

Povedo nam: Obe taktarne soc. liste (Mariborska in »Naprejevo«) so dobile skupno 10.014 glasov, kar bi bilo zadostovalo za 2 mandata.

Mariborski skupini je manjkalo le 248 glasov do mandata, »Naprejevi« pa cela 1702 glasa. Število socialističnih glasov od 1. 1923. ni nazadovalo.

Mariborska skupina je ostala v celoti v uradni SSSJ (10. škrinjica), od »Naprejeve« skupine pa je od 1. 1923. en veliki del prešel v uradni

no SSSJ (n. pr. Prevalje, Guštanj, Celje), drugi veliki del te skupine pa gre v uradni SSSJ letos v volivni boj (Sl. Gradec, Šoštanj, Velenje, laški in brežiški srez itd.), tako, da se bo razmerje obrnilo v prid naše uradne SSSJ (10. škrinjica), med tem ko bo število glasov preostale »Naprejeve« skupine (sedaj samostojna Bernotova stranka, nosilec učitelj Moederndorfer) nazadovalo. **Pomni — premisli — odloči se torej, kam boš vrzel na dan volitev svojo kroglico! Vsi tisti, ki v svoji zaslepljenosti niste marali poštenega sporazuma, ali ste se resno vprašali: za koga delate s separatistično listo?**

1. 1923. smo šli razbiti v boj in smo eni kakor drugi propadli.

Mariborska lista je ostala za 248 glasov v manjšini, lista s. Korena pa za 1702!

To je vse tiste, kojih sreča so za delavsko stvar, iztreznilo. Danes stojijo na eni strani združene organizacije mariborskega, celjskega, ptujskega, trboveljskega in brežiškega okrožja, — ki imajo 10. škrinjico na volišču — na separatistični poti pa vztraja le par organizacij. Vse te ne morejo dati več kot 1000 glasov. Teh tisoč glasov bo pripisano pri štetju najmočnejši stranki, to je klerikalcem! Naši skupni stvari pa lahko ti glasovi manjkajo, onemogočijo lahko socialističnemu delavstvu, da dobi 2 mandata na Štajerskem, ki sta sicer gotova!

Pomni: Kdor cepi naše vrste, pomaga meščanskim strankam! Vsak glas, oddan za separatistično listo, je oddan za klerikalce! Premisli: Ali boš ojačati s svojim glasom klerikalce, ali boš ojačati delavsko zastojstvo v parlamentu?

Odloči se za listo z rdečim robom, vrzi kroglico 8. febr. 1925 v 10. škrinjico!

Volivni odbor SSSJ.

Tržič. Preteklo nedeljo se je vršil pri nas volivni shod naše stranke, ki je bil tako sijajno obiskan, kakor že dolgo nobeden. Naš stari poštenjak s. Čobal iz Zagorja nam je v daljšem in temeljitem govoru pojasnil politični položaj in razložil naloge socialističnega proletariata. Razkrinkal je demagogijo nasprotnikov delavske konsolidacije in nas pozval k bratskemu in složnemu delu za pravice in svobodo delavnega ljudstva. Tržič bo kakor vedno izvršil tudi pri teh volitvah svojo proletarsko dolžnost in bo volil listo rdečega bloka, ki ima rdeč okvir.

Ljubljana. V soboto, dne 17. t. m. se je vršil v Trnovem v gost. g. Soklič-a volivni shod, katerega je posetilo nad 80 somišljenikov. Na shodu sta poročala ss. Čelošnik in Kralj. Prvi govornik je v svojem referatu natančno orisal splošni politični položaj v državi in v jasni luči pokazal na vse krivice, ki so se dogajale delavstvu s strani meščanskih vlad tekem šestih let. Koncem svojega govora je pozval navzoče, da strnjeno svoje vrste in da dajo vsi kod en mož, dne 8. februarja kroglico za SSSJ, ki je edina predstavnic delavstva. Navzoči so vzeli referat z velikim odobravanjem na znanje, na kar je prevzel besedo s. Kralj, ki se je v krajšem govoru dotaknil vprašanja nasilne razpustitve občinskega sveta ljubljanskega in pozval navzoče, da pokažejo pri predstojeh volivnih režim, da je svobodna ljudska volja več, kot pa režimsko nasilje. Na to se je oglasil k besedi s. Jakomin, ki je govoril o pomenu organizacije in pozval navzoče na delo za socializem. Po burnem odobravanju se je dobro uspeli shod zaključil z pozivom na agitacijo za prihodnji volivni shod, ki se vrši dne 31. t. m.

Volivni sestanek v Mariboru in na Teznu so se vršili dne 16. t. m. za 4. in 17. t. m. za 5. okraj ter 18. t. m. na Teznu. Na vseh dobro obiskanih sestankih je referiral nosilec liste s. Korun in žel obilno pritrjevanja. Na sestanku 17. t. m. je poskušal nek klerikalni železničar braniti politiko klerikalcev, posebno se je mučil, da opere ministra Sušnika, o katerem je trdil, da ni položaja železničarjev prav nič poslabšal, pa so navzoči železničarji dokazali, kake pravice je Sušnik železničarjem vzel. Posebno je na sestanku navzoči s. Leskovšek iz Celja ostro zavrnil klerikalno politiko ob hrupnem pritrjevanju navzočih. Tudi na shodu v Teznu je nek klerikalec hvalil svojo stranko, pa mu je hitro

zmanjkalo sape, nazadnje je bil celo razžaljen, ko smo konstatirali, da je klerikalec. — V Mariboru in okolici je volivno razpoloženje za našo stranko izborna in delavstvo, ki je 1. 1923 deloma glasovalo za klerikalce, je sedaj kot en mož z nami. — V Mariborski bližnji in daljni okolici pa se je pretečeno nedeljo vršilo še več sestankov oz. shodov, na katerih so poročali ss. Eržen, Čeh, Bahun, Petejan, Ošlak i. dr.

Sevnica. Ne bomo se hvalili, ampak bomo po pravici povedali, kar je res. Pri nas je precej delavcev, še več pa malih kmetov, ki bi morali biti z delavci kakor dve telesi in ena duša. Vendar smo zadnja leta eni kakor drugi spali.

V tovarni kopit, ki zaposluje nad 100 delavcev, je organizacija čisto razpadla. Narodni socialisti so odtrgali našo tovarno od prave delavske organizacije. Sedaj je pa njihov nekdanji vodja na svoje začel, delavci pa so organizacijo zapustili. Mi zdaj vidimo, da to ni bila prava organizacija in da mora biti organizirano delavstvo v tistih organizacijah, ki so po celem svetu med seboj v zvezi. Slovenci smo pa tako vsi. Sedaj gradijo pri nas še eno novo tovarno za tanin. Tudi tu je zaposlenih precej delavcev. Naš inženir nam je plačeval dosedaj po 50 Din, kar ni preveč, ker je naše delo zelo naporno in je treba cel dan težko zdigovati. Tu je prišel vmes gospod Kranjc, ki je nastavljen v parni žagi in je rekel inženirju: Za to delo se da dobiti ljudi bolj poceni! Nato so nam znižali plačo na 40 Din, za kar se imamo temu Kranjcu zahvaliti. Mi Kranjca zelo obžalujemo, da je tako hitro pozabil na pošteno rodbino, iz katere je vzrasel. Njegov oče je ubog mali posestnik in revež, kakor mi, njegov brat dela v Sevnici, on pa z milijonarji drži, čeprav je le en ubog uradnik. Niti trideset srebrnikov mu ni nihče dal, — pa se vmešava v stvari, ki ga nič ne brigajo in zatajuje delavno ljudstvo kot Judež Iskarijot. Dalje vam imamo poročati, da smo imeli v nedeljo v Sevnici shod. Na shodu nam je socialističen govornik lepo razložil, da so v državnem zboru slabo gospodarili in delali draginjo. Drugače pa so poslanci lenobo pasli in se med seboj prepirali, tako da niso napravili nobene postave, ki bi bila za delavca in kmeta dobra. Zato smo vsi sklenili, da bomo volili združeno socialistično listo, ki se bo spoznala po rdečem robu. Da bodo naši poslanci po naši volji delali, smo si ustanovili politično organizacijo, h kateri je pristopilo že veliko zavednih sodrugov. Vsi sodrugi pa morajo spoznati, da je le v slogi moč, zato vabimo vse, naj pristopijo.

Blanca. V Blanci smo imeli v nedeljo, dne 18. januarja sestanek socialistične stranke. Govoril je govornik iz Ljubljane. Njegov govor je bil tako prepričevalen, da so mu vsi dali prisotni prav. Tudi na Blanci bomo volili delavci in kmetje socialistično. Sicer nam je žal, da ni samo ena socialistična skrinjica. Vendar smo si dobro preračunali, da bodo vsi glasovi, ki bodo oddani za razcepjene liste le klerikalcem koristili, ker bodo glasovi vseh strank, ki ne bodo dobile 6000 glasov, klerikalcem pripisani. Zato bomo glasovali za listo z rdečim robom, za katero stoji tudi drugo delavstvo v brežiškem okraju.

Magojnica. Tu se je vršil volivni shod v gostilniških prostorih »Cocej«, katerega se je udeležilo lepo število tukajšnjih rudarjev.

Sodr. Tratar je v daljšem govoru otvoril shod ter podal besedo s. Mihevcu, ki je v daljšem in lahko razumljivem govoru pojasnil pomen sedanjih volitev in povdaril zlasti potrebo okrepitev delavskih organizacij. Za njim se je oglasil k besedi s. Judec (Naprejevec), ki je priporočal Bernotovo skrinjico. Dalje se je oglasil k besedi s. Pohlju

Rdeči blok

združenih delavcev in kmetov.

Za svobodo in pravico za enakost vseh ljudi!

Kakor hudournik prodira med delavstvom Slovenije spoznanje, da mora biti razcepa in medsebojne borbe enkrat za vselej konec. Naša agitacija, ki gre v znamenju združitve v močen rdeči blok, je preplavila že celo Štajersko in prodrla

globoko v Mežiško dolino. Tudi v sami Mežici, na sedežu Möderndorferjevega separatizma pridobiva ideja združitve vsak dan novih pristašev. Njč ne pomagajo zavijanja ozkega kroga Möderndorfer-Bernotovih pristašev, kajti Koroški delavec, ki se je desetletja boril v vrstah socialistične internacijske je v istem momentu, ko je zadnji

(komunist), ki je izjavil, da je po petih letih slišal prvič proletarski govor s. Miheve, ki je bil res proletarski in s katerim se popolnoma strinja. Priporočal je delovanje v smislu Mihevčevega govora.

Za tem je povzel ponovno besedo s. Miheve, ki je osvetil Bernotovo delovanje od vseh strani, za kar je žel pritrjevanje od vseh navzočih, tudi od »Naprejevev« in komunistov. S. Tratar je zbral na shodu 50 Din za biskovni sklad »Socialista« in s. Judec je po Mihevčevih pojasnitvah istotako daroval 5 Din v isto svrhu.

Zalec. Pri nas se je vršil volivni shod SSJ v prostorih restavracije Janič, na katerem je poročal s. Miheve iz Ljubljane. Shod je posetilo tudi kakih 20 obrtnikov, ki so zlasti odobraval poročilo o vzrokih in težavah malega obrtnika. S. Miheve nam je razložil škodo, ki jo dela ljudstvu teror in korupcija vladajočih slojev. Njegov govor je bil večkrat prekinjen od burnih aplavzov. Zlasti so odobraval navzoči odgovor, ki ga je dal nekemu samostojnežu, ki se je priglasi k besedi.

Politične vesti.

TROCKI Odstavljen.

Ruska brzozjavna agentura „Rosta“ javlja, da je rev. vojaški sovjet odstavljen Trockega od izvrševanja njegovih vojaških funkcij ter mu vsled nediscipliniranega obnašanja v stranki odredil strog ukor.

Zgleda, da je zadnji atentat na Zinovjeva pospešil notranjo krizo v komunistični stranki Rusije. Kakšen upliv bo imela degradacija Trockija, je težko predvideti, ker vsled stroge ruske cenzure ne more izhajati noben nekomunistični časopis. Zato so vse vesti, ki prodrejo iz Rusije pobarvane ali komunistično ali pa tako, kakor si jih prikoži meščansko časopisje. Pravo resnico je pa skoraj nemogoče zvedeti.

Pri presoji nadaljnjih dogodkov je pa treba upoštevati važnost dosedanje Trockijeve funkcije. Poleg Ljenina je bil gotovo Trocki najjači mož ruske revolucije. Dočim se je Ljenin pečal pred vsem s teorijami in študijami, je bil Trocki vedno mož realnega in praktičnega dela. Sredi najljubejših revolucije, ko so se mnogi sedanji voditelji sadistično udajali furiji, je Trocki takoj zaslužil, da je treba pozitivno izkoristiti revolucionarno dobo. Šel je takoj na delo in je premagajoč ogromne težkoče, pričel iz razpadlih drobcev orgagnizirati današnjo rdečo armado. Rdeča armada, na katero so ruski komunisti tako zelo ponosni, je pred vsem plod Trockijevega sistematičnega truda.

Zdi se, da se godi sedaj Trockiju tako, kakor je v življenju navada. Namreč, da se drugi lišpajo z njegovim delom. Trockija dolže sedaj, da je prevelik prijatelj „socialpatriotov“ in so ga zato odžagali. Vprašaje pa je, če bodo to, kar je on ustanovil, tudi znali res voditi in če se ne bo kmalu pokazalo, da kravi sedlo ne pristojta. Mogoče bo Trocki počakal na tiste čase, ko se bo pokazalo, da novi komandirji armade niso nalogi dorasli. Sicer bomo pa videli, kaj prinese bodočnost.

Nov volivni red v Italiji.

Kakor smo že zadnjič poročali, je sklenil Italijanski fašizem uveljaviti nov volivni red, ki uveljavlja večinski princip po vzoru Anglije, povrh je pa nameraval uvesti za premožnejše sloje po 2 glasova.

Načrt je bil pretekli teden predložen poslanski zbornici v odobritev. Nenadoma se je pa oglasilo k besedi več vladnih poslancev, ki so govorili sicer za novo volivno reformo — svarili so pa le pred prevolitim napetjem loka, kajti masa italijanskega ljudstva so silno razburjene nad tem, da se prizna premožnejšim slojem po 2 glasov.

Na podlagi teh svaril se je vladna gospoda vendar ustrašila prevelikega zločina in je sicer z veči-

To stranko je označil za stranko nezadovoljnih liberalcev, ki se je obečila za rep demokratskih mladincev.

Iz Brežie. V nedeljo 18. t. m. sta se vršila dva volivna shoda naše stranke. Ob 2. uri pop. se je vršil shod v gostilni Zagar v Dečnih selih, S Baraga in srezki kandidat s. Warlec sta navzočim pokazala sedanjí položaj in ožigosala vse tiste, ki so ta položaj zakrivali. S. Baraga je v enournem govoru razložil, kako je prišlo do tega, da je mali kmet in delavec tako tepen in popolnoma brezpraven. Opozoril je volivce, kako so bili vedno navdušeni za klerikalce, posebno mali kmet je šel čez drn in strn za klerikalci, vkljub temu, da so videli da klerikalci zastopajo kapitalistične interese. V zadnjem času je začel tudi mali kmet in poljski delavec misliti s svojo glavo. Navzoči volivci so bili zelo zadovoljni z izvajanjem s. Baraga in so se mu ob koncu zahvalili za njegov govor. Kakor razvidno tudi v brežiški okolici po najbolj klerikalnih trdnjavah ne zaupajo več klerikalcem, socialistična stranka bo morala posvetiti vso pažnjo v ta kraj.

no sprejela nov volivni red, opustila je pa svojo prvotno namero, da bi se odpravila še splošna in enaka volivna pravica.

Proporčni sistem, za katerega so se socialisti borili celih 30 let, je pa vendarle odpravljen. Upamo pa, da ne za vedno, kajti socialistična stranka je pričela zadnje čase zopet naraščati in bo tokrat za ono skušnjo bogatejša, duhovno jačja in organizatorično spopolnjena tako, da bo v stanju prevzeti po zrušenju fašizma oblast in voditi italijansko ljudstvo iz današnje teme in nasilja v svetlejšo bodočnost mirnega, kulturnega dela in boljšega kruha.

Jugoslovanski socialisti, ki smo priključeni isti socialistični internacionali kakor naši mučenški italijanski bratje, se tudi sami nahajamo v najogorčnejši borbi napram nasilju in temi. Zato pošiljamo toliko gorečnejši pozdrav našim italijanskim bratom. Za nas kakor zanje velja klic: Vstrajajmo!

V Nemčiji

je prevzel vladno, kakor smo že zadnjič povedali znani prijatelj nemških fašistov dr. Luther. Kako bo vladal in kako ne bo vladal, še zaenkrat ni povsem gotovo, vendar nam že njegova ozka zveza z nacionalci ne obeta nič dobrega. Zaenkrat razglašča še, da se njegova politika od sedanje ne bo bistveno spremenila. Bolj gotovo je, da zaenkrat nima korajže pokazati bojnega koplja, dokler si ne utrdi svojo oblast. Če se mu to posreči, bo pa gotovo tako v zunanji in še bolj pa v notranji politiki poskušal uveljaviti svoje kapitalistične velikonemške nazore.

Na srečo nemškega ljudstva je izšla socialna demokracija iz zadnjih volitev precej ojačena in notranje utrjena, tako da bo v stanju parirati tudi najtežje udare.

Kakor povsod, tako je tudi nemška socialna demokracija po komunističnem razkolu precej izgubila na udarni moči. To je tudi povzročilo porast reakcionarnih sil. Pri zadnjih volitvah je pa komunistična politika temeljito shrahirala in socialna demokracija se je iz te borbe vrnila osvežena in pojačena. Ta činjenica nam daje garancijo, da bo naša bratska stranka v Nemčiji brez večjih izgub očuvala nemško ljudstvo pred barbarskimi metodami vladajočelnega fašizma.

Številke naj govore. V članku s tem naslovom, ki ga prinašamo v današnjem »Socialistu« se jasno vidi, da bo dobila naša stranka na Štajerskem najmanj enega poslanca. Pri primernem naporu naših zaupnikov in agitatorjev pa dobi-

mo lahko dva. Odvisno je od tega, če bodo »Naprejeve« organizacije, ki se zavedajo, da poslanca ne morejo dobiti ne bodo na dan volitev ostale doma, temveč da bodo oddali njihovi volivci glasove za našo listo, ki ima rdeč okvir.

V Ljubljani je naš kandidat dr. Perič edini resni nasprotnik demokratskega kandidata, zato ima največ izgledov na zmago, ker ga bodo podpirali vsi oni, ki ne marajo demokratskega režima. In teh je ogromna večina.

Na Kranjskem se razvija agitacija istotako zelo povoljno, razlika je le v tem, da je bil pokret tukaj najbolj razbit, zato bo tukaj še največ težkoč. Vendar je rapoloženje na številnih shodih in sestankih tako sijajno, da vesela presenečenja niso izključena. Če pregledamo celotno situacijo že danes lahko rečemo: **Lista rdečega bloka, z rdečim okvirjem je na zmagovitem pohodu!**

Blagoslov P. P. režima je tudi naše mariborsko glasilo »Volkstimme« v soboto dne 17. t. m. orosil. Gospoda iz policije in državnega pravdnštva so nam Volkstimme konfiscirali, zato, ker je navedla nekaj števil, za kaj vse da se davčni denar vporablja. Naš urednik Volkstimme pa je obtožen samo po dveh § iz zakona o zaščiti države in po dveh § srp. kaz. zakona, kar nam bo P. P. režim še prinesel, prestali!

Demokratska nesramnost. »Slovenski Narod« je te dni priobčil notico, v kateri napada bivšega župana ljubljanskega s. dr. Periča, češ, da je pri gradbi kopališča na Ljubljani težko oškodoval Ljubljano, ker je dopustil, da se je porabljal tudi v spodnjih delih naprave mehke les itd. K tej trditvi moramo pojasniti, da se je kopališče gradilo po vzoru zagrebškega kopališča; načrte je izdelal demokratski stavbeni urad, gradil pa kopališče demokrat Zakotnik ter nadziral delo demokrat nadsvetnik ing. Stembor, ki je

za časa gradbe bil oproščen vsakršnega drugega dela pri stavbnem uradu. Demokrati naj rajši vprašajo, če ni kaj krivde, ako bi res bila, pri teh ljudeh. Zupan dr. Perič in občinski svet so akceptirali načrte in poročila zapriseženega uradnega referenta strokovnjaka, ki je sicer demokrat, ter ni bilo verjetno, da bi varal občino. Prepričani smo, da je »Narodova« vest v tej zadevi nesramno podtikanje in zlobno kvarjenje dejanskega stanja, ki ima namen obrekovalca tuje časti. Naš kandidat, s. dr. Perič, pa se zaradi tega ne bo ustrašil takih — »demokratov«. Grdi in nesramni ste, in poštenja vam manjka.

Naprej kot falzifikator. Glasilo samostojne Bernotove stranke »Naprej« je prineslo v svoji številki z dne 17. januarja 1925 neko izjavo s. A. Leskovška iz Celja, s katero odklanja s. Leskovšek kandidaturu na Bernotovski listi. **Konstatiramo, da je uredništvo Napreja to izjavo s. Leskovška na dveh mestih falzificiralo, s tem, da ji je vstavilo besede, ki jih s. Leskovšek ni napisal!** Da Naprej laže, smo že vedeli, da pa tudi falzificira, kadar mu to koristi, tega pa še nismo vedeli! Prosimo Naprej, naj nam odgovori, ali je izjavo s. Leskovška dobesedno prinesel, ali ji je name-noma kaj dostavil!

Lepe obljube. Beogradski radikalni list „Balkan“ (ima primerno ime) pravi, da so vse vesti o krizi v vladi izmišljene. Dalje pravi, da je vlada odločena takoj zopet razpisati nove volitve, ako bi izid teh volitev ne zadovoljil vlade. — Slov. Narod to vest debelo ponatiskuje in se očitvidno naslaja, da bodo njegovi novi gospodarji vendar zopet enkrat „zmagali“. Pozablja pa pri tem, da je volja vlade ena stvar in volja ljudstva pa druga stvar. Prepričati se bo moral, da proti volji ljudstva tudi tej vladi ne bo mogoče trajno vladati.

Protest proti razpustu HRSS. Mednarodni kmetijski sovjet v Moskvi je naslovil na vse kmete poziv, naj protestirajo proti razpustitvi HRSS.

Tedenske vesti.

Velika eksplozija v Zagrebu. V nedeljo zvečer je eksplodiral parni kotel mestne elektrarne v Zagrebu. Zračni pritisk eksplozije je bil tako silen, da je železobetonsko poslopje razneslo v kose. Debele traverze-nosilke je pa pritisk skrivil kakor drobne niti. Tudi človeške žrtve niso izostale. Uslužbenih je bilo v tem času 11 delavcev, od katerih sta bila dva takoj mrtva, drugi so manj ali več težko poškodovani. Materijelno škodo cenijo na 2 miliona Din. — Kotel, ki je bil montiran l. 1914., je imel več varstvenih naprav, ki so preprečile še večjo nesrečo. Kaj je bil neposredni povod eksploziji, bo preiskava šele dognala.

Vreme. Letošnja zima v naših krajih je dosedaj taka, kakršne ne pomnijo najstarejši ljudje. Za Božič smo bili vajeni na debel sneg, a letos se marsikdo ni mogel uživati v to, da smo ga obhajali brez snega. Otroci željno pričakujejo bele mane, da se bodo sankali, ali bele mane ni in ni. V krajih, kjer je razvit zimski šport kakor v Švici, se hotelirji jeze, da ni snega — in ni gostov-sportnikov. Tudi kmetje se pritožujejo, ker ni snega, pa se boje, da bo zemlja preveč razhlajena in bo ozimina spomladi slabo kalila. Dva stanu sta pa, ki pozdravljata to prelepo zimo. To so reveži, ki nimajo kuriva in zlasti obleke in obutve in se iz teh razlogov boje hude zime. Drugi stan so pa — kandidati in agitatorji v Jugoslaviji, ki prirejajo volilne shode, pa hodijo rajši po suhem, kakor po brozi. Ti prosijo Boga, da bi ostalo tako vreme vsaj do 8. februarja, ko bodo volitve zaključene. Če jih bo uslišal, je pa seveda drugo vprašanje.

Naše kandidature. Mesto Beograd: Nosilec liste: univerz. profe-

sor dr. Nedeljko Košanin, srezki kand.: Blagoje Bračinac in Milorod Belić, namestnika: Sima Kotur in Milan Vujković. **Okrožje Virovitica:** Nosilec liste: dr. Matko Lajtner, srezki kand.: Nikola Vragolović, Stjepan Veselić, Mato Vukojevac, Eduard Fleischer, Vekoslav Jurinić, Vinko Bergman. **Okrožje Valjevsko:** Nosilec liste: Milko Korać, srezki kand. Tihomir Milisavljević, Vojislav Rafajlović, Dimitrije Čikić.

V temo ponižanja — svetel žarek! V času raklanosti in ponižanja se je ljubljansko delavstvo združilo. Zmaga delovnega ljudstva je bil svetel žarek v temo ponižanja. Združena volja delovnega ljudstva je postavila dr. Periča za župana. Nasilje je trikrat odstavilo Vašega župana proti zakonu in običaju. Sedaj so nasilniki razklani. Trdna enotnost delovnega ljudstva jih bo 8. septembra porazila. Kdor ne glasuje za listo dr. Periča, pomaga Orjuni! Delavci brez razlike strank: glasujte za listo z rdečim robom! Vsi na volišče — vsi na bojišče!

Podružnica »Svobode« Šiška priredi v soboto dne 31. t. m. ob 8. uri zvečer v Hotelu Tivoli (Švicarija) veliko predpustno veselico. Spored: Ples, šaljiva pošta (nagrada); igra salonski orkester. Vstopnina Din 6. Dostojne maske se vabijo. Ker je ta veselica edna predpustna, katera priredi v ljubljanske okolišju »Svoboda« se vabi vse člane in članice »Svobode« in DTE, da obiščejo našo prireditev kakor tudi vse naše ostale somišljenike.

Odsek težke atletike podružnice »Svobode« Šiška naznanja vsem članom, da so se pričele redne vaje v gostilni Celare Šiška ob torkih in petkih od 8. do 10. ure zvečer. Vabi se ob tej priliki vse one, ki se zanimajo za rokborbo in box.

DOPISI.

Oplotnica. Vsi člani kraj. org. SSSJ v Oplotnici se opozarjajo, da se bo vršil shod naše stranke dne 1. febr. t. l. ob 13. (1.) uri v restavraciji gospe F. Kunej v Oplotnici. Govornik pride iz Maribora. Sodrugi, skrbite, da bo shod primeren številu delavcev v našem kraju. Znano vam je, da nimate od nobene druge stranke kake pomoči pričakovati, torej vse na naš shod. Nadalje se člani opozarjajo, da kraj. org. v tekočem letu ne bo pobirala naročnino za »Socialista«, naj jo vsak sam pošlje na poslani mu položnici. Prosimo pa, da zaostalo naročnino za »Socialista« in članarino kmalu poravnate, da spravimo zopet red v upravo organizacije. Vse matančnejše o tem še ustmeno na shodu.

Ježica pri Ljubljani. Tukajšnje povsko društvo »Zora« je priredilo koncert v nedeljo 18. t. m. v Društvo. domu. Koncert je bil sijajno obiskan, peveci so izvršili popolnoma svojo dolžnost ter so pokazali, da so na mestu. Vsa čast jim za njihovo požrtvovalnost. Hvala tudi vsem obiskovalcem, da so prišli v tako lepem številu, domači in tuje. Čisti dobiček je namenjen za spomenik v vojni padlim občanom. Odbor namerava napraviti tekom leta še več prireditev v ta namen, kar iskreno pozdravljamo.

Zreče. Resnično nam je organizacija tako potrebna kakor slepeu zdravih oči. Ali pri čitanju nekaterih socialističnih časopisov, se nam kar gnusi lasanje nekaterih socialističnih voditeljev. — Mi si želimo organizacije ali kako naj mi zedinimo v organizacijo razne klerikalne kimovec, če se pa še voditelji ne morejo zediniti. Radi hujskanja in osebne gonje nam že nihče več ne verjame nobene besede. Mislim, da so te besede edina resnica in tudi najboljše agitacija za volitve.

Zabukovec. Gospod kandidat narodnega bloka v kateem so si vse narodne struje hujske v lasih kakor kedaj poprej, Trefkönig, pardon Drofenik v spremstvu g. Prekoršeka sta imela v sredo, dne 14. jan. pri nas od gospoda rudniškega ravnatelja pripravljene shod. Pod komando gospoda ravnatelja je prišlo tudi nekaj rudarjev, katerim je ponujal za volitve kandidate iz Žerjavove zaloge. Najbrže jim je raz-

lagal Žerjavov pravilnik o zavarovanju rudarskih delavcev in nameščencev, dasi se Trefkönig na ta pravilnik nič ne razume. Vsled tega je obljubil, da bodo ekselena minister Žerjav še pred volitvami prišli enkrat razlagat, kako moderen je njihov pravilnik in da naj za božjo voljo rudarji pri volitvah volijo njih. Delavci so molče poslušali ta dva Žerjavova apostola, gospodu ravnatelju na ljubo, ki je shodu predsedoval in so si mislili teh in takih giftmišerjev (misleč »šnaps Drofenika«), že čisto gotovo ne bomo volili. Mi bomo tokrat kompaktno glasovali za socialistično kandidatno listo, katere nosilec liste je dr. Milan Korun, srezki kandidat pa s. Koren iz Celja. Naša škrinjica bo v mariborsko-celjski volivni oblasti vsepovsod 10. (deseta). Kandidatna lista je rdeče obrobljena.

Strokovno gibanje.

Holmec pri Prevaljah. Preteklo nedeljo se je vršil pri nas dobro obiskani občni zbor podružnice Unije slov. rudarjev. S. Svetek iz Ljubljane nam je v dveurnem temeljitem govoru pojasnil delovanje strokovnih oraginzacij. Zlasti je pa obširno poročal o novem pravilniku za bratovske skladnice. Pojasnil je posamezne točke tega pravilnika, ki je tak, da bi je s pestjo v obraz vsem rudarskemu in kovinarskemu proletarijatu. Vsi navzoči so se zgražali nad drznostjo oblasti, ki kršijo zakone, katere bi morale čuvati, ker so zato postavljene. Veliko odobravanje je povzročila napoved s. Svetka, ki je izjavil, da se bo delavstvo priključeno socialističnim strokovnim organizacijam z vsemi sredstvi borilo, proti temu kapitalističnemu skrupcalu.

Priglasil se je k besedi g. Mörderndorfer iz Mežice, ki je priporočal, naj gredo vsi na delo za proevit Unije slov. rudarjev. (V Mežici pa razbija Unijo!) S seboj je pa pripeljal še nekega Potočnika, ki se je nekaj časa drl, kakor da bi mu kožo vlekl čez glavo, ko je pa videl, da se vsi smejejo njegovi umetni razburjenosti, je pa sredi govora utihnil.

Po izvolitvi odbora so še poročali domači funkcionarji o te-

žavah v rudniku. Zlasti so se pri- toževali nad postopanjem znanega komunisti Franca Abšnerja, ki je postal paznik in sedaj dela posameznim delavcem in delavkam take vnebovpijoče krivice, da so vsi do skrajnosti razburjeni. Na zahtevo vsih navzočih se je sklenilo, naj odbor intervenira, da ga ravnateljstvo radi reda in miru v podjetju premesti v kak drug kraj.

Trbovlje. Protestni shod zoper pravilnik o bratovskih skladnicah. Pretekli četrtek je sklicala podružnica Unije slov. rudarje v Trbovljah shod, katerega se je udeležilo okoli 1600 rudarjev. Zastopnik Del. zbornice s. Ivan Kopač je v enournem, temeljitem referatu obdelal pravilnik, ter popolnoma nepristransko prikazal njegove dobre in slabe strani.

Za njim se je priglasil k besedi s. F. Svetek iz Ljubljane, ki je razkrinkal kapitalistične mahinacije v tem pravilniku in pozval vse navzoče na enoten nastop v obrambo skupnih pravic.

Na zadnje je obdelal pravilnik še predsednik shoda Ivan Krušič, ki je v vehementnem govoru zavračal posamezne točke pravilnika in napovedal od strani Unije slov. rudarjev najenergičnejši boj temu pravilniku.

Zborovalci, ki so posameznim govornikom burno pritrjevali, so se razšli s strdnim sklepom, da je treba storiti vse, da se ta škandalozni pravilnik temeljito izboljša.

VOLIVNI SESTANKI SSSJ V LJUBLJANI:

24. jan. (sobota) ob pol 8. uri zvečer v Sp. Šiški, restavracija Reininghaus;

25. jan. (nedelja) ob 9. uri dop. na Dunajski c. gostilna Kačič;

29. jan. (četrtek) ob pol 8. uri zvečer v Udmatu (lokal se naznani);

31. jan. (sobota) ob pol 8. uri zvečer v Trnovem, gostilna pri Sokliču.

DNEVNI RED:

Volitve; referirata ss. nosilec liste in namestnik.

Sodruge in somišljenike iz navedenih okrajev vabimo, da se volivnih sestankov zanesljivo udeležijo!

Volivni odbor SSSJ v Ljubljani.

Iz uprave.

»SOCIALIST« DVA KRAT NA TEDEN.

S prihodnjim tednom bo pričel izhajati »Socialist« do konca volivne borbe dva krat tedensko in sicer v torek in petek. V torek bo izhajal na dveh in v petek na 4 straneh. Razpošiljali ga bomo na vse dose- danje naročnike s prošnjo, da pridno darujejo za tiskovni sklad, ker bo imela uprava povečane izdatke.

Uprava.

ZA TISKOVNI IN VOLIVNI SKLAD.

Do sedaj nabranih	Din 10.779.00
Za rdeč blok neimenovani	Din 1.000.—
S. Uratnik Filip nabral na blok	Din 100.—
S. Schrott Franc, Leše	Din 20.—
S. Tratar nabral na shodu v Magojnici	Din 55.—
S. Judec	Din 5.—

Skupaj Din 11.959.00

Izdajatelj: Oblastni odbor SSSJ za Slovenijo.

Odgovorni urednik: Franče Vidmar.
Tisk J. Blasnika nasled. v Ljubljani.

Kroje po najnovejši modi, poljubno za dame in gospe razpošilja

Knafelj Alojzij
učitelj krojaštva

Ljubljana, Križevniška ul. 2.

Kulpin, konzervna tovarna d. d. Novi Sad.

Proizvaja iz popolnoma zrelih zelo sladkih paradižnikov dvojno konzervirane pomidore. Tovarna jamči, da je ekstrat pristen in čist in da ne vsebuje nikakih barvil in soli. Proizvajamo tudi prvovrstne marmelade, kompote, grab fižol in mesne konzerve. Dobe se v vsaki trgovini

En gros Letna trikotaža, nogavice, galanterija in drobnina **En gros**
Gaspari & Fanningner
Maribor, Aleksandrova cesta šte. 48

Priporočamo vsem gospodinjam

„ADRIA“

ječmenovo ljudsko kavo, dvojno sladno rženo „Meta“, dvojno sladno ječmenovo „Sidro“ kavo.

Zahtevajte jo povsod! ————— Zahtevajte jo povsod!

Zahtevajte povsod

„Jadran“

terpentinovo čistilo za čevlje, ker je najboljšo.

Ako čistite čevlje edino je z »Jadran« kremom, si prihranite mnogo denarja.

Vaši čevlji ne razpokajo, ostanejo mehki in trpežni.

Prvorazredni moderni pisalni stroj

STOEWER

Vrhunec fine mehanike, z večletnim jamstvom dobite samo pri

LUDVIK BARAGA,

LJUBLJANA, Šelenburgova ul. 6/I.

V zalogi barvni trakovi, Indigo-karbon in povoščeni papir, hektografični in kopirni zvitki, olje za stroje i. t. d.

Zavarovalnica in pozavarovalnica

„TRIGLAV“

Beograd - Zagreb - Ljubljana

Osnovna glavnica Din 6.000.000 popolnoma vplačana.

Zavaruje požar, transport z železnico, na rekah in po morju, valore, tatvino z vломom, razbitje stekla, dolžnost jamstva, nezgode, točo, chomage in poškodbe strojev. Transportna zavarovanja prevzema v domači in tujih valutah. Posluje v kraljevini SHS in v mnogih inozemskih državah. — Inkaso premij v letu 1923 je presegel vsoto 26.000.000.— dinarjev.

ČAJ V DRUŠTVU.

ČAJNA ROČKA
popolna.
ZATO V VPORABI NAJCENEJŠI IN OBENEM NAJFINEJŠI

Sodrug dr. Ljudevit Perič pred ljubljanskimi zaupniki.

Govor s. dr. L. Periča, kandidata za mesto Ljubljano, na volilnem shodu zaupnikov v salonu gostilne „Pri Levu“ dne 15. januarja 1925.

Čenjeni sodrugi!

Delovanje marca meseca 1923 izvoljene narodne skupščine je bilo na protiušten in nasilen način ukinjeno. Začetkom novembra l. l. je bila narodna skupščina razpuščena. Zalovati za bivšo narodno skupščino delavstvo nima prav nobenega povoda, kajti bila je nesposobna za vsakršno gospodarsko in socialno delo. Najenergičnejše pa protestiramo zoper način, na kakršen je bil naš parlament razpuščen in pa zoper sistem manjšinskega vladanja. Mi smo zastopniki čiste in popolne demokracije; najvišji zakon za nas je ljudska volja in velja za nas parlamentarni princip, da je padeč kabineta, povzročen po zunanji sili brez sodelovanja poslancev, abnormalnost, nasilje in kršitev ustave.

Volitve za novo narodno skupščino so razpisane na dan 8. februarja t. l. Volivne priprave in volivna kampanja so v polnem teku. Kandidatne liste so vložene in je s tem zaključen prvi del volivnega boja. Med našimi meščanskimi strankami se bodo volitve vršile v znamenju boja za sedanjo vlado in proti njej.

Za sedanjo vlado, ki nastopa pri volitvah pod imenom narodnega bloka, je postavila pri nas listo SDS s svojim umetno ustvarjenim radikalnim priveskom.

Narodni blok pravi, da mu gre za narodno in državno edinstvo. Kdor je pa objektivno opazoval razvoj javnega življenja v državi v zadnjih šestih letih, je moral spoznati, da je tako radikalni, kakor tudi demokratski stranki

narodno in državno edinstvo samo krinka,

pod katero skrivajo svoj samopašni pohlep po oblasti. Bahajo se, da so oni edini čuvarji države. Slabo bi pa bilo za to državo, ako bi bil njen obstoj odvisen od strank narodnega bloka. Vsiljujejo se državi za nekake nenadomestljive jerobe, njihov jerobski nedemokratičen in reakcionaren način vlade pa mora vsak svobodoljubljen človek občutiti kot nasilje, ki ne more pospeševati narodnega in državnega edinstva, temveč zbuja samo nove kali nacionalne mržnje med Srbi, Hrvati in Slovenci. Narodni blok ni čuvar, temveč

grobokop narodnega in državnega edinstva.

Sedanja vlada narodnega bloka je dosegla na neparlamentaren način oblast, ker niti ob svojem nastopu ni imela zaupanja skupščinske večine, tako, da se pred narodno skupščino niti pokazati ni mogla. Parlamentarno načelo so stranke narodnega bloka hladnokrvno pogazile, samo, da so prišle do oblasti in do državnih sredstev vsaj za čas volitev od razpusta narodne skupščine do sestanka nove skupščine.

Današnja absolutistična in reakcionarna vlada je dobro označil naš sodrug Divac, ko jo je imenoval

vlado kraljevih komisarjev.

Absolutistična vlada pa ne more biti drugačna kot nedemokratična in reakcionarna. Ne mine niti dan, da nebi vlada tega dokazala z dejanji.

Tako je za novo leto razpustila na podlagi izjemnega zakona o zaščiti države Radičeve stranko. Radič rogovili na Hrvatskem že 6 let in ni danes večji veleizdajnik, kakor je bil pred leti. Kljub temu se je Pašičeva stranka opetovano spuščala ž njim v dogovore ter se je spomladu 1923 celo po dogovorjeni pogodbi in z njegovo indirektno pomočjo dokopala do vlade. Sedaj v volivnem gibanju, ko so ji glasovi pol milijona hrvatskih kmetov neprijetni, se je pa odločila za razpust Radičeve stranke, da bi si mogla na ta način pri-

dobiti v bodoči skupščini večino in tako vsaj na videz opravičiti svoj nedemokratičen in reakcionaren režim. V svoji kratkovidnosti je vlada poslala Radiča in ostale člane vodstva stranke v ječo, toda zveržena policijsko pravna konstrukcija pred nepristranskim sodiščem ni mogla zdržati in danes se cel svet z zadostjenjem smeje vladni blamaži.

Ravno danes smo čitali v časopisu, da so pričeli tudi pri nas z ustavljanjem opozicijskega tiska in to deloma zaradi člankov, ki so izšli že leta 1922 in naprej.

Vlada, ki hoče obdržati oblast in dobiti večino pri volitvah s tem, da razpušča stranke, da preganja njih voditelje, da ukinja tiskovno svobodo, je nestvor, anahronizem v današnjem času, ko vse ljudstvo zahteva svobodo in neodvisnost.

Delovno ljudstvo bo poskrbelo, da se v naši državi ne bo gazil demokratizem in parlamentarizem, marveč bo samo pogazilo in zrušilo z volivno krogličico diktaturo vlade in pomedlo stranke, ki hlinijo demokratizem, v resnici pa podpirajo najbolj reakcionarno in absolutistično vlado.

Nacionalni blok in pri nas v Sloveniji zlasti JDS je zatrjeval in zatrjuje, da je za široko samoupravo v oblasti, v okraju in v občini, v resnici je pa SDS najhujša nasprotnica vsake samouprave. Kakor hitro dobi v roko državno oblast, je njeno prvo delo, da razpušča od ljudstva izvoljena zastopstva. SDS je v kratki dobi dveh let dvakrat protizakonito in brez tehtnega razloga razpustila izvoljeni občinski svet ljubljanski. Edini tehtni razlog je bil denar Mestne hranilnice ljubljanske, ki ga je prav nujno potrebovala gotova banka. V svoji gorečnosti za samoupravo je SDS razgnala tudi po deželi nebroj občinskih zastopstev in drugih samoupravnih korporacij. Samouprava, kakor jo SDS v dejanju pripuščja, je lažnjiva samouprava, je

samouprava gerentov in vladnih komisarjev.

S svojim doslednim in avtomatičnim gaženjem samoupravnega načela je SDS zlasti v Ljubljani že demoralizirala en del malodušnejšega prebivalstva, kar se izraža v besedah, ki jih je večkrat čuti: „Tak in tak občinski svet bo že izvoljen, večino bo že dobil, ampak ko pride na krmilo demokratska stranka, ga bo pa itak razgnala.“ Tako malodušno naziranje in modrovanje ljudstva je za politično moralo kvarno in v stanu popolnoma omajati vsako vero v pravico in zakonitost. Z ognjem se igra, kedor daje ljudstvu povod za tako naziranje.

Zelo nevarno igro napoveduje režimski tisk, govoreč o bodočem zakonu o sodnikih. Poskušajo

napad na neodvisnost sodišč,

ker pravijo, da naj se v zmislu novega zakona postavijo vsi sodniki in sodnijski pomočniki na razpoloženje za dobo, ki jo določi pravosodni minister. Vsi bodo morali zopet vlagati prošnje za svoja mesta in sicer zato, da bo mogoče „očistiti sodnijski stan vse navlake“. Sodniki so in morajo ostati nepremestljivi. Ni mi znano, da bi bilo med sodniki kaj navlake, to pa vem, da se bo znala navlake, če bo nacionalni blok čistil sodnijski stan, režimu prikupiti, odstranjeni pa bodo značajni in nepristranski sodniki.

Samostojni demokratski stranki je sploh neodvisnost sodišč trn v peti. To dokazujejo vsakodnevne izjave raznih ministrov in pisava režimskega tiska. Ni dolgo tega, ko je demokratski „pravnik“ razlagal, da v volitvenih stvareh sodišča ne nastopajo kot sodna oblast, marveč,

da jim je poverjena samo neke vrste upravna funkcija, vsled česar da more upravna oblast akte in odločbe sodišč poljubno razveljavljati in spreminjati. Tudi to je dokaz, samovolje!

Značilno je postopanje nacionalnega bloka z uradništvom. Odteguje se mu izplačilo celo tistih razlik in draginskih doklad, ki so mu bile že zakonito priznane. Iz uradništva so napravili bedno in malodušno rajo, ki nima veselja do dela in postaja brez stanovskega ponosa, ki je potreben za nepristransko in vestno uradovanje. Režim hoče imeti edino od sebe odvisno uradništvo, ki ga utegne po mili volji partizansko nastavljeni, premeščati in reducirati. Uradništvo naj vrši samo voljo režima. Ob tej priliki bi opozorili uradništvo, da je že skrajni čas, da uvidi, kje je njegov interes in na kakšen način si more izboljšati svoj bedni današnji položaj. Interes duševnega delavca je identičen z interesom ročnega delavca. To mora uradništvo izprevideti, mora se organizirati v stanovske organizacije ter nastopiti za svoje pravice solidarno z delavskimi organizacijami.

Iz oportuniteti in praktičkih razlogov zatrjuje SDS svoj veliki smisel za socialne reforme in socialno politiko.

Po prevratu je bila naša buržuazija prestrašena in v tej dobi je delavstvo priborilo razne važne socialno-politične pridobitve. Med tem se je pa buržuazija ojačila in celo njeno stremljenje gre danes za tem, da stopnjema, toda vztrajno in dosledno ukinja in krči eno delavsko pridobitev za drugo ter se je že lotila tudi osemurnega delavnika.

Zavodi za socialno zavarovanje so birokratizirani in nacionalni blok ima na njih samo toliko interesa, kolikor služijo za zbiranje denarja, s katerim trgujejo gotovi denarni zavodi. Da vlada ne jemlje resno zavarovanja delavstva, se vidi najbolj jasno iz tega, da nikakor neče zavarovati svojih delavcev pri podjetjih, pri železnici in javnih stavbah. Vrhutega pa postopoma ugrablja delavstvu ves vpliv v delavsko varstvenih in socialnih zavodih.

Držno norčevanje iz delavstva je poročilo, kakor ga je prineslo ljubljansko režimsko glasilo, češ, da je vlada pripravila

lepo božično darilo rudarjem

z novim pravilnikom za bratske skladnice. Če si natančneje ogledamo ta pravilnik, vidimo, da je to pravo danajsko darilo, ker v bistvu jemlje rudarjem večino, to je vsak vpliv v načelstvu. Pač pa pravilnik dobro odgovarja interesom Trboveljske premogokopne družbe in podjetniškimi tujezemskim in domačim interesentom ter bankam.

Vsi poznate krivično postopanje z invalidi in do danes meščanske vlade niso še bile v stanu, da rešijo invalidski zakon.

Kljub temu, da je vlada v stanovanskem zakonu obljubila razne ugodnosti za pospeševanje novih zgradb, ni nikjer ničesar storila. Meščanske stranke nimajo prav nobenega smisla za to velevažno in pereče socialno vprašanje. Boj za oblast bijejo in pri tem so razbile skupščino, predno je mogla kot edina kompetentna pravočasno kaj ukreniti v svrhu zaščite najemnikov po ugasnitvi sedanjega stanovanjskega zakona. Edino socialistična stranka Jugoslavije se resno bori za zaščito najemnikov in skuša povsod, kjer se more uveljaviti, najti sredstev za zgradbo novih cenjenih stanovanj. Dokaz za to imate v ljubljanski občini, kjer se je socialistična stranka resno potrudila, da je kljub vsem oviram vlade in meščanskih strank v kratkem času pridobila

nad sto novih stanovanj brez podpore od strani režima.

Mislím, da je dovolj dokazano, da so stranke, ki tvorijo nacionalni blok, nedemokratične, reakcionarne in zato hoče socialistična stranka storiti vse, da nacionalni blok pri bodočih volitvah ne zmaga.

Isto željo in isti namen imajo tudi meščanske opozicijske stranke. Te stranke so pa vsaka sama v sebi razdvojene in nesfalne v svojih nazorih in programih, vsaj sta n. pr. stranki Davidoviča in Spahe glasovali za vidovdansko ustavo, zoper katero se danes borita. Poleg tega so meščanske opozicijske stranke med seboj needine ter se pogosto napadajo. Do danes nam še niso povedale, ali imajo sploh enoten državnopravni program. Vse to močno slabi moč meščanske opozicije. Že iz teh razlogov se socialistična stranka s tako meščansko opozicijo ne more družiti, ker ima svoj utrditvi mora držati, če hoče ostati resna razredna stranka, ter

iti svojo ravno pot.

Socialistična stranka ne sme izgubljati izpred oči svojih ciljev, ki gredo za izpremembo današnjega krivičnega kapitalističnega družabnega reda v socialistični družabni red, ki zahtevajo, da se delo osvobodí od suženjstva kapitalizma. Naša stranka je politično parlamentarna stranka, ki tudi s parlamentarnimi sredstvi skuša realizirati že v sedanjih razmerah svoj minimalni politični program. Borimo se za politično načelo **najpopolnejše demokracije in za samoupravno ustrojstvo države**. In ti principi so danes najbolj ogroženi in socialistična stranka se mora vedno in povsod postaviti v njih obrambo. Državo imamo, zahtevamo pa v nji vso svobodo in suvereniteto ljudstva.

Volitve v narodno skupščino so sredstvo, s katerim izraža narod svojo suvereniteto. Zakon nam jamči, da nikdo ne more biti klican na odgovornost, kako je vršil svojo volivno pravico.

Temelji socializma in torej temelji našega državnopravnega, gospodarskega, socialno političnega in kulturnega programa so močni in v železnih zakonih narave in gospodarstva tako utemeljeni, da jih nobena sila ne more premagati.

Socialistična stranka je član londonske socialistične internacionale, torej del kvetovnega pokreta, ki po vseh kulturnih državah mogočno nastopa za pravice ljudstva. V naši državi sicer nimamo stare industrije in je zaradi tega delavski pokret še šibek. Kljub temu pa z veseljem opazujemo, da vse delavstvo v Sloveniji odločno zahteva enotnost socialističnega pokreta. In to stremljenje delavstva pozdravljamo vsi najiskreneje v nadi, da bodo volitve v narodno skupščino to željo delavstva izpolnile. Smatramo te volitve kot manifestacijo za enotnost delavstva, smatramo ta volivni nastop stranke kot svojo interesno in častno zadevo ter da s sijajnim volivnim uspehom pri volitvah pokažemo, da smo stranka, ki hoče zmagati in odločevati v politiki, s katero se jugoslovanska buržuazija ne bo več igrala.

Sodrugi volivci!

Volite torej socialistično, volite svojo stranko, ker le s tem boste dostojno dokazali, da je naša stranka zrela in programatično edino dosledna in popolna.

Ne volite torej mene in mojega namestnika, ampak stranko, ki ima edina Vaš program!

S temi gesli, sodrugi, pojdemo v volivni boj vsi za zmago pri volitvah in za zmago naših načel in programa!

Volivni shod zaupnikov je bil lepa manifestacija delavskih zaupnikov ljubljanskih. Na shodu je še v lepem govoru orisal s krepikimi besedami sodrug Rado Čelesnik kot namestni kandidat za Ljubljano socialni položaj delavstva, kažoč na potrebo konsolidacije delavskega pokreta. Predsednik shoda sodrug Kralj je ognjevitou poudaril sijajne uspehe proletariata drugod in pokazal na možnost enakih uspehov pri nas. Sodrug dr. Korun je v daljšem govoru pojasnil položaj naše stranke v Sloveniji in kazal na neresnost političnih strank, ki so brez programov in brez doslednosti ter konstatiral, da je konsolidacija delavskega pokreta v Sloveniji takorekoč izvršena stvar. Shod je bil zaključen ob sijajnem navdušenju zaupnikov.

Pošljite naročnino!

Volivne skrinjice SSJ v Sloveniji.

(Napisi na njih so obrobljeni rdeče.)

V Ljubljani

3

skrinjica.

Na Kranjskem

8

skrinjica.

Na Štajerskem

10

skrinjica.

Moč socialističnega pokreta v letu 1924.

L. 1924. je bilo za delavski socialistični pokret leto uspehov in napredka. Moč socialističnih strank kaže sledeči seznam najvažnejših socialističnih strank, ki so bile organizirane v Socialistični delovni internacionali.

Amerika	15.000
Argentinijska	8.000
Belgija	621.000
Bolgarska	28.000
Danska	130.400
Nemčija	869.000
Angleška: Del. stranka	3.126.000
Angleška: Nezav. del. str.	30.000
Finska	28.000
Francija	70.000
Grška	3.500
Nizozemska	39.500
Letska	2.600
Litvanska	2.000
Norveška	8.000
Avstrija	566.100
Poljska (poljska stranka)	59.000
Rumunija	12.600
Švedska	138.500
Španska	8.000
Cehoslovaška:	
Nemški soc.	72.000
Češki soc.	100.000
Poljski soc.	2.000
Ukrajinski soc.	6.400
Madžarski soc.	2.000
Madžarska	190.000
skupaj	6.139.700

To so številke od samo 26 strank, ki so internacionali priključene, med tem, ko številke od 16 strank manjkajo. Nekaterih števil sploh ni mogoče dobiti, ker so stranke prisiljene

na tajno delovanje (v Rusiji, Georgiji, Armeniji), ali pa so prisiljene boriti se pod izredno težkimi prilikami, kakor v Italiji, Jugoslaviji itd. Če prištejemo še približne številke ki nam jih pokažejo te države, bi dobili končno svoto **7 milijonov** internacionalno organiziranega soc. proletariata.

Posebno so porastle soc. stranke v zadnjem letu na Francoskem, v Avstriji, Poljski, Bolgariji in na Švedskem. Nazadovalo pa je število v Nemčiji in na Madžarskem, kjer preživlja proletarijat težko gospodarsko krizo. Na Nemškem pa so zadnje volitve pokazale že zopetni porast na glasovih, čemur sledi vedno tudi porast članstva v stranki.

Število 7 milijonov je večje, kakor pa znaša celokupno prebivalstvo Avstrije in je več kot polovica tega, kolikor ima Jugoslavija prebivalcev.

Zgorajšnje številke pa značijo seveda samo število organiziranih socialistov. Število volivcev pa, ki volijo socialistično, pa je ogromno večje, ker je n. pr. samo angleška delavska stranka pri zadnjih volitvah dobila preko 5 in pol milijona glasov, nemški socialisti pa okroglo osem milijonov glasov.

Tudi naša SSJ je včlanjena pri Socialistični delovni internacionali (londonski) in smo tudi mi del te ogromne socialistične armade sveta. Naša dolžnost je za to, da dvigne socialistični pokret v Jugoslaviji, ki ima danes kakih 10.000 organiziranih pristašev, na število, ki nas bo v internacionali pristojno zastopalo.

Živela socialistična internacionala!

Sodrug zaupniki, sporočite nam naslove znancev in prijateljev, da jim pošljemo „Socialista“ na ogled!

Koliko je to: ena milijarda?

Državni proračun naše države znaša za tekoče leto 10 in 1/2 milijarde dinarjev dohodkov in ravnatoliko izdatkov. Vse te dohodke spravlja državi delovno ljudstvo s svojim delom, davki itd. skupaj in odpade na vsako glavo v tej državi skoro 1000 Din državnih dohodkov, to se pravi, toliko mora vsak človek v tej državi preskrbeti dohodkov za državno blagajno. Ker pa znači za bogatina 1000 Din malenkost, za reveže pa ogromno svoto, se vidi, kako silno je pri nas ljudstvo obremenjeno, kajti način, kako dobiva država svoje dohodke je tak, da odpade glavno breme na same reveže, ne pa bogatine. In ravno naša stranka se bori za pravično razdelitev državnih bremen, ki naj jih nosijo oni, ki kaj imajo, ne pa oni, ker nimajo niti za svoj vsakdanji kruh.

Pri tem pa nastaja zanimivo vprašanje: koliko pa je pravzaprav to: ena milijarda? Da si vsaj vemo predstavljati, kolika je ta svota!

Milijarda je tisoč milijonov. Če bi zvezali za eno milijardo četrtdinarnskih denarnih popirjev skupaj v en snopič, bi bil ta snop dolg oz. visok — 115 kilometrov, to je toliko, kakor je iz Ljubljane do Maribora. Če te bankovčke položimo enega poleg drugega, dobimo tako dolg pas, da ovijemo z njim zemljo trikrat okrog tečajev. In težki bi bili ti popirčki tisoč ton, za njihov prevoz bi rabili sto vagonov.

V zlatu bi tehtala milijarda 332.000 kilogramov, torej 33 vagonov. Če postavimo za milijardo cekinov enega vrh drugega, bi ta gora segala 30.000 m visoko, bila bi torej 15 krat višja kot naš Triglav.

Iz milijarde zlata zamoremo napraviti 22 zlatih spomenikov v velikosti človeka.

Kdor bi hotel za milijardo 100 dinarnskih bankovcev povezati v knjige, bi te knjige s platnicami vred tvorile že lepo biblioteko na 10 policah, vsaka polica 3 m dolga.

To je ena milijarda, deset milijara pa je desetkrat toliko! Ali niso torej državna korita res od suhega zlata? Ali ni čuda, da se vse meščanske stranke tako tepejo za taka korita?

Za prihodnje leto pa nameravamo naši vlastodržci ta proračun povečati od 10 1/2 na dvanaest milijard!

Ti pa, delavec in kmet, imaš priliko pri teh volitvah poskrbeti za to, da to breme ne pade na tvoja ramena, in boš vrgel krogeljico v socialistične skrinjice, ki so obrobljene z rdečim robom in ki so: v Ljubljani **3.**, na Kranjskem **8.**, na Štajerskem pa **10!**

Kandidati SSJ v ostalih okrožjih države.

V Radn. Novinah so bile doslej objavljene sledeče kandidatne liste SSJ izven Slovenije:

1. Okrožje Subotica: nosilec dr. M. Sekulić, srezki kandidat: Vojin Brkić, Anton Juričić, Lajoš Kečkemeti;

2. okrožje Sombor: nosilec Nedeljko Divac, srezki kandidati: dr. Živko Topalović, Pavle Tatić, Simon Hajnrih, Vojin Brkić, Šandor Bajazet;

3. okrožje Novi Sad: nosilec Vitomir Korač, srezki kandidati: Pavle Tatić, dr. M. Sekulić, Hajnrih Simon, Nedeljko Divac.

4. okrožje moravsko: nosilec dr. Andra Živković, srezki kandidati: Kosta Petrović, Živojin Životić, Sarafin Radosavljević, Milan Simić, Nikola Marković, Jova Milojković;

5. Pančevo-Vršac: nosilec dr. Živko Topalović, srezki kandidati: Matijas Peter, Mihael Šnajder, Luka Pavičević, Bogdan Krekić, Georg Lihtenberg, Jožef Zemen, Radisav Urošević.

6. Vel. Bečkerek: nosilec Nedeljko Divac, srezki kandidati: Vitomir Korač, Kazimir Čaplja, dr. Stevan Ivanić, dr. Jovan Iskruljev.

Buren občni zbor društva stanovanjskih najemnikov v Mariboru.

V nedeljo 11. t. m. je bil sklican občni zbor društva stanovanjskih najemnikov za Maribor in okolico. Na dnevnem redu so bila običajna poročila, volitve novega odbora in raznoterosti. Predsednikovo poročilo je bilo silno kratko. Za tem je poročal tajnik g. Goršič in končno blagajnik. Za tem kontrola in zdelo se je, da bo vse gladko poteklo. Predsednik da predlog kontrole za absolutorij na glasovanje, ki je bil soglasno sprejet. Po tem pa preide šele k debati o tem poročilu. Oglasil se gosp. novinar Pirc, ki stavi več predlogov ter zahteva prečitanje nekaterih členov društvenih pravil in končno očita predsedniku, da vlači društvo v volivni vrtinec, tedaj v politiko. Nastane prerakanje. Sodrug Bahun zahteva od predsednika, da se izvoli 5 članski volivni odbor, ki naj predlaga listo novega odbora. To se je končno po daljšem omahovanju zgodilo. Volivni odbor

je hotel predložiti listo in je predlagal za predsednika dosedanjega tajnika g. Goršiča. Predsednik polkovnik Aljančič v. p., ki je precej neroden, je povzročil z nepravilnim glasovanjem precej zmede in konfuzije. En del navzočih je glasoval za g. Goršiča, toda isti so tudi potem vzdignili roke za Aljančiča, čemur je bil tudi ta vzrok, ker je bilo precej takšnih, ki slovensčine prav ne razumijo. Razmerje glasov se ni dalo točno ugotoviti in je nastajala vedno večja zmešnjava. Profesor g. Pečovnik je predlagal prekinitev zborovanja, ki se naj prihodnje nedeljo nadaljuje. Glavni vzrok, da se občni zbor ni mogel normalno vršiti, je seveda iskati v tem, da je predsednik prevzel kandidaturu na režimsko buržujski, t. j. radikalni listi, ki vživa baš med najemniki najmanjše simpatije, v naivnosti, da bo s tem koristil najemnikom.

Narodnim socialcem v album!

V najnovjšem glasilu nar. socialcev, v „Slovencu“ beremo, kaj pravijo narodni socialci v svojem volivnem proglasu o socialistih, češ, da smo finančno odvisni od kapitalistične mladinske klike in da zato nastoramo pri teh volitvah samostojno ter da smo zato razbili pogajanja za skupni volivni nastop vsega delavstva. Gospodje narodni socialci so zelo kratkega spomina: ali se ne spominjajo več, da so se ta pogajanja razbila za to, ker so se narodni socialci bali Žerjave, ki bi jim na prste stopil, če bi se bili izjavili za republiko — kakor so narodni socialci sami povedali. Vemo, da nas narodni socialci ne ljubijo, ker smo njihovo snubljenje, da bi z njimi šli skupaj v

volivni boj, zavrnil, kajti narodni socialni prvaki so se istočasno pogajali tudi z Žerjavci za skupni volivni nastop. Dvoživk pa mi ne maramo. Narodne socialce smo prepustili njihovi usodi, kajti zavedali smo se, da bo samo v korist zdravemu političnemu razvoju v Sloveniji, če pet narodno socialnih političnih kameleonov čim preje izgine iz slovenske politične pozornice. Uljudni res nismo bili, ko smo se jih otepali, ali bili smo pametni in pošteni. In to je glavno! Narodno socialistične klevete pa, ki jih pobirajo v predalih „Slovenca“, nas pa samo potrjujejo o tem, kako smo imeli prav, ko smo jih posadili na dilco.